

Måltids- och nattfasta- registrering Äldreboende i Alingsås

Innehåll

Bakgrund	4
Syfte	4
Metod	4
Felkällor	5
Resultat	6
Resultat per äldreboende	10
Bjärkegården	12
Brunnen.....	14
Brunnsgården.....	16
Hagagården	18
Hemsjögården	20
Kaptenen.....	22
Noltorpsgården.....	24
Kvarnbacken	26
Tuvegården	28
Ängabogården.....	30
Diskussion	32

Bakgrund

Nattfasta är den tid man räknar mellan kvällens sista mål och morgonens första mål.

I Socialstyrelsen vägledning "Näring för god vård och omsorg -En vägledning för att förebygga och behandla undernäring" rekommenderas att nattfastan inte bör överstiga 11 timmar. Man har sett att nattfasta som överstiger 11 timmar ökar risken för undernäring, ger sämre nattsömn och ökad risk för fall.

Både nattfasta och hur många mål man erbjuds påverkar risken för undernäring. Med bakgrund till detta har man därför sedan 2013 regelbundet registrerat måltids- och nattfasta på kommunens äldreboenden. 2016 togs rutiner kring nattfasta, måltider och valfrihet i kommunen.

Syfte

Att ta reda på hur kommunen följer rekommendationerna att nattfastan inte bör överstiga 11 timmar på äldreboenden samt att se om det har blivit någon förändring sedan tidigare mätningar.

Se hur många måltider som serveras under dygnet på äldreboendena.

Metod

Registrera måltider (faktiska och erbjudna) under tre dygn på äldreboenden. Registreringen har gjorts på blankett som har används tidigare år där samtliga måltider (erbjudna eller faktiskt ätna) registreras av vårdpersonalen. Det finns blanketter för registrering där de kan välja mellan att använda en blankett per brukare eller för alla brukare per avdelning.

Följande koder användes:

Kod 1= Brukaren åt/drack

Kod 2= Brukaren tackade nej

Information om nattfastaregistrering samt blanketter har distribuerats ut via kommunportalen. Både med information om att det kommer, Påminnelse om att nu startar mätningen det och att nu är det dags att skicka in registreringen.

Vårdpersonalen har sedan fyllt i formuläret för brukarna på 35 avdelningar på tio äldreboende under tre dygn.

Informationen har därefter registrerats och lagrats i en databas. För att effektivisera inmatningen av den stora mängden data har tidigare konstruerades ett specialanpassat program för inmatning och redigering. Datalagring i SQL-databas har möjliggjort såväl flexibel analys av materialet som rimlighetskontroll och eventuella felrättningar.

Nattfastan har räknats ut från databasen som det längsta intervallet mellan registrerade tillfällen då brukaren ätit minst 100 kcal.

Ur databasen har både faktisk och erbjuden nattfasta beräknats. Faktisk nattfasta (ofrivillig nattfasta) är den tid brukaren inte har ätit på. Som erbjuden nattfasta har man även räknat med den tid där brukaren har tackat nej. Dvs. den tid som skulle blivit om brukaren hade tackat ja vid erbjudanden om mat.

Brukare med sondmatning eller vård i livets slut är ej medräknade i registreringen.

Alla dygnens måltider har registrerats, vilket gör att man även kunnat ta fram antal måltider som erbjudits.

Resultat per rum ges även till enhetschefer för att kunna göra eventuella individanpassade åtgärder.

Felkällor

Ett vanligt mönster är att måltider registrerats samma tider på flera äldreboenden (kl. 13:00, 15:00, 17:30 och 9:00). Vilket kan misstänka slentrianmässig registrering. Registreringarna har inte heller gjorts med 5 minuters noggrannhet, vilket efterfrågats i information och blanketter.

Några avdelningar har bara rapporterat en natt.

Ibland har den faktiska nattfastan visat på kortare tid än den erbjudna nattfastan. Detta beror på att vid beräkning av den faktiska nattfastan räknas nätter bort när de bedöms som orimligt lång (Registrering saknas från 24:00 -12:00.) Dvs ingen registrering är gjord innan lunchtid.

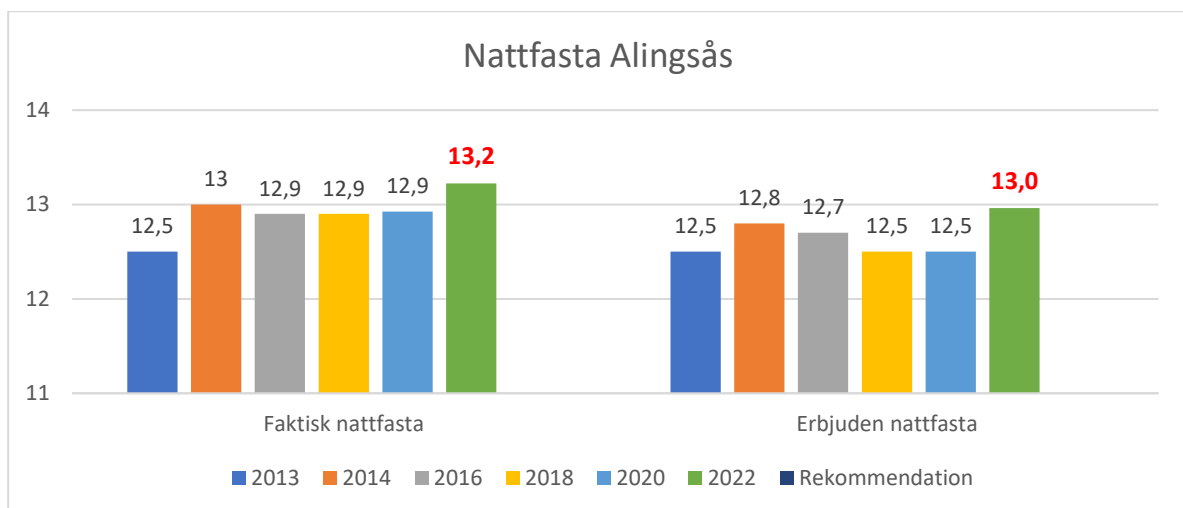
Resultat

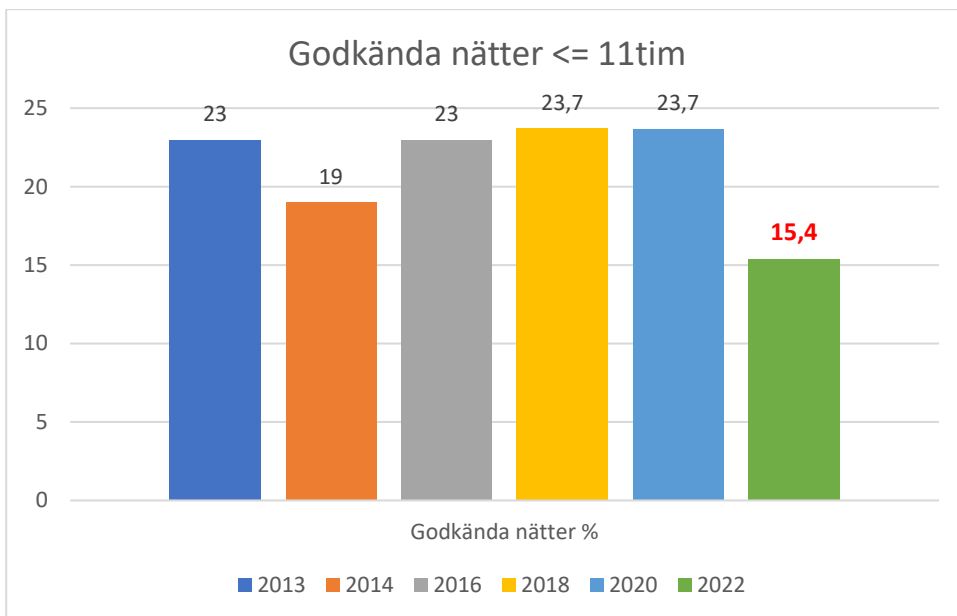
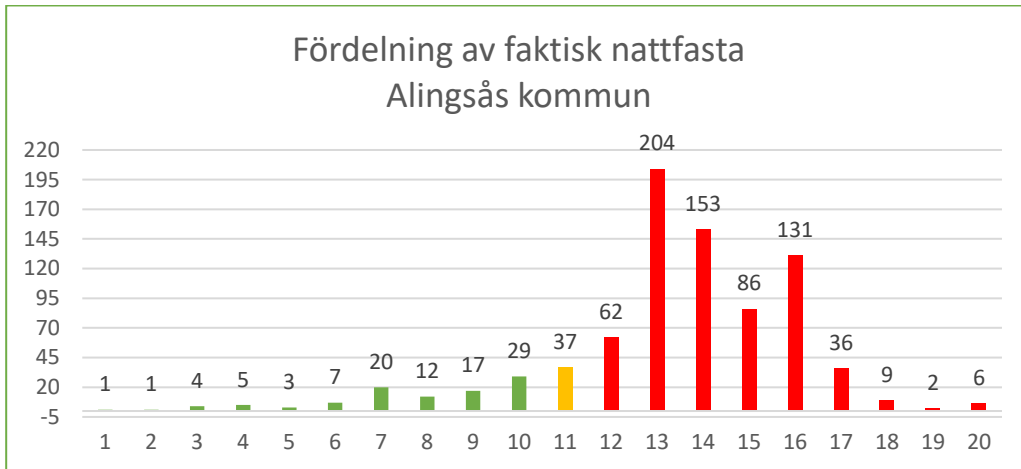
Totalt är 825nätter hos 306 brukare medräknade i resultatet. Totalt har 4559 registreringar på mattider gjorts.

Medeltid för den **faktiska nattfastan** är **13,2 timmar** vilket är lite högre än tidigare mätningar som har legat mellan 12,5 och 13,0. Den har ökat 18 min sedan 2020.

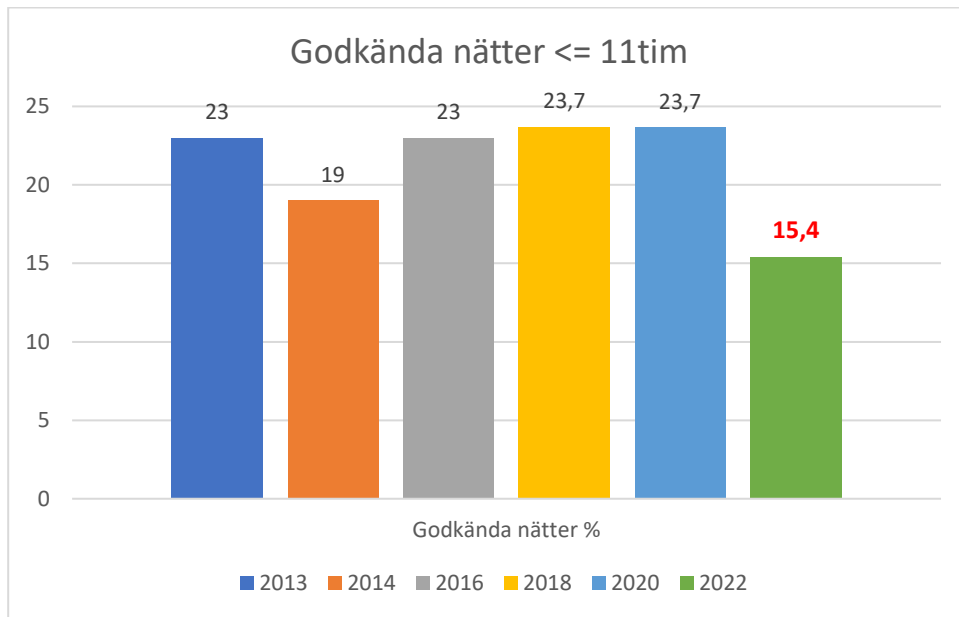
Medeltiden för den **erbjudna nattfastan** är **13 timmar** vilket även den är på högre nivå än tidigare. Den erbjudna nattfastan har tidigare legat mellan 12,5 och 13. Den har ökat med 30 minuter sedan 2020.

Skillnaden mellan faktisk och erbjuden nattfasta är 12 minuter.

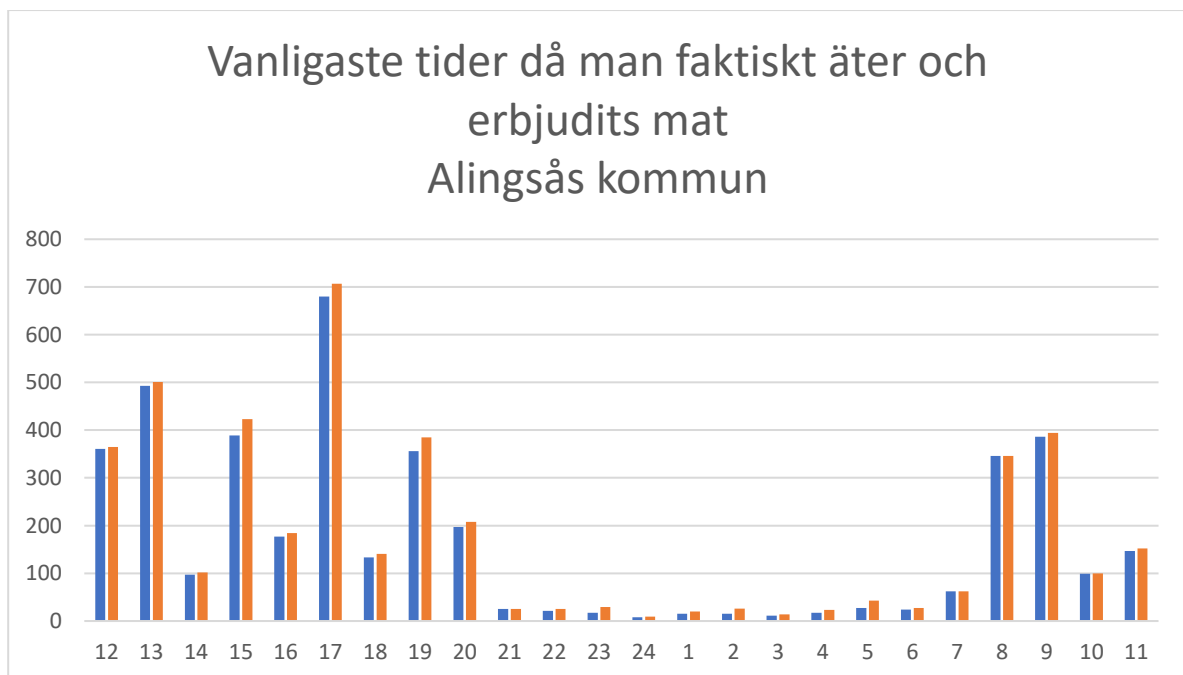

Antal godkända nätter dvs antal nätter med dygnsfastan 11 timmar eller lägre har sjunkit markant från 23,7% till 15,4%.

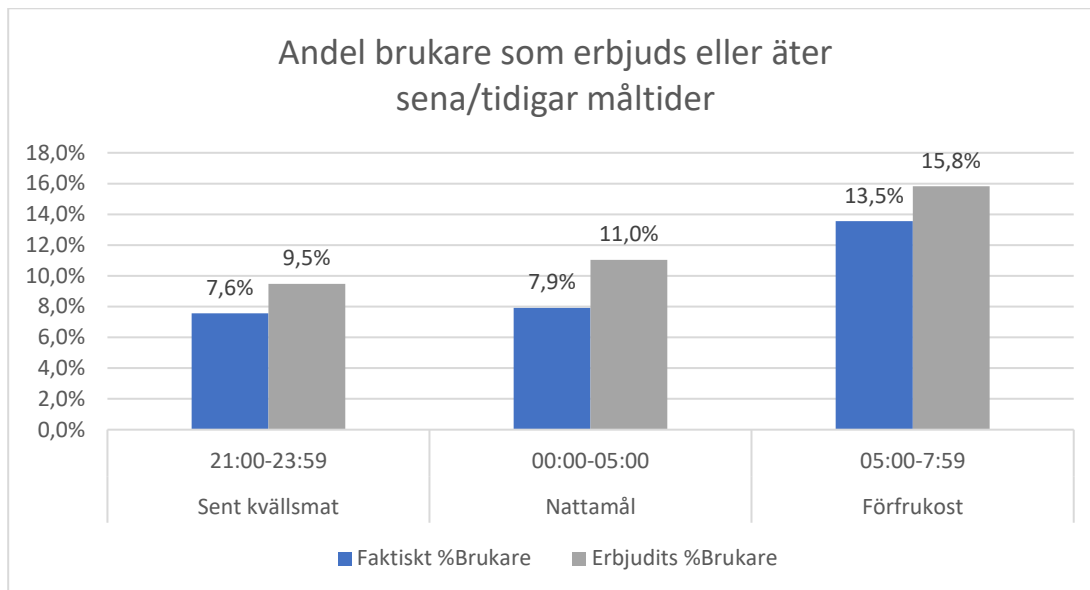

Typvärde dvs. det värde som det fanns mest registreringar på var 13.

Typvärdet har tidigare legat på mellan 13 och 14.

Antal måltider som intagna mot hur många som erbjudits brukarna över dygnet skiljer sig inte nämnvärt åt.

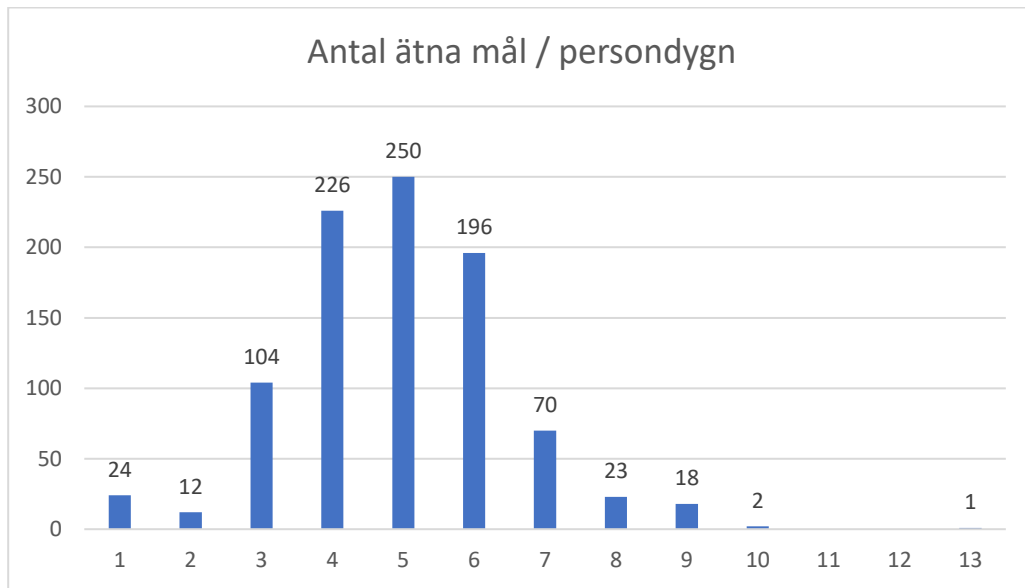

9,4 % av brukarna har blivit erbjudna sen kvällsmat varav 7,4% har intagit kvällsmat. Totalt finns det 62 stycken registreringar på intag av sen kvällsmat under tre dygn.

10,9% av brukare har blivit erbjudna nattamål. Antal registreringar på brukare som intaget nattamål är 65 stycken på tre dygn, vilket är 7,8% av brukarna.

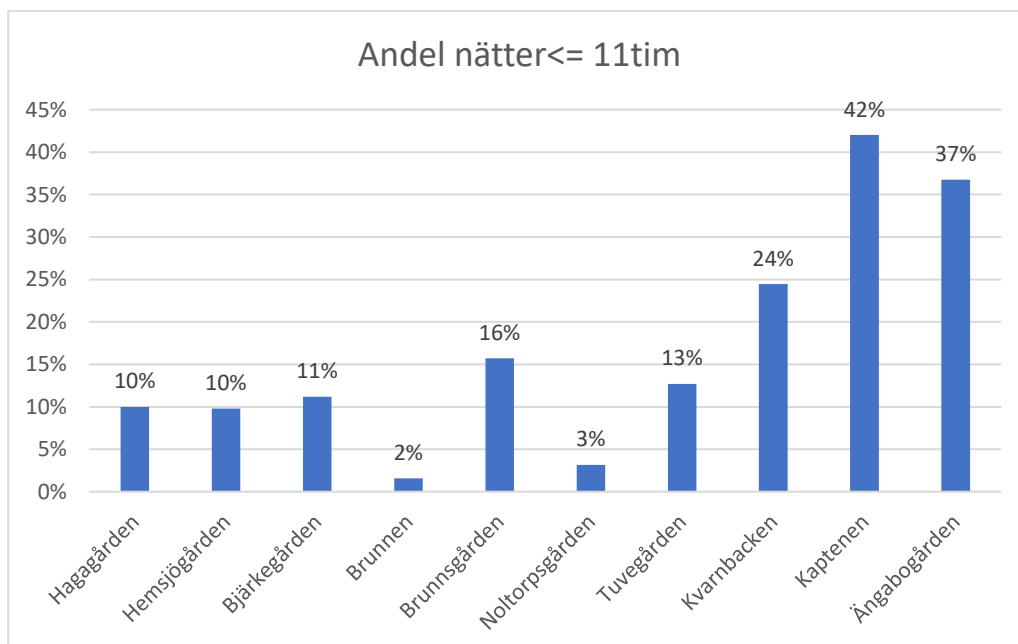
För förfrukost finns det 110 stycken registreringar per tre dygn, dvs 13 % av brukarna har fått förfrukost. 15,5 % har blivit erbjudna förfrukost.

ANTAL MÅLTIDER

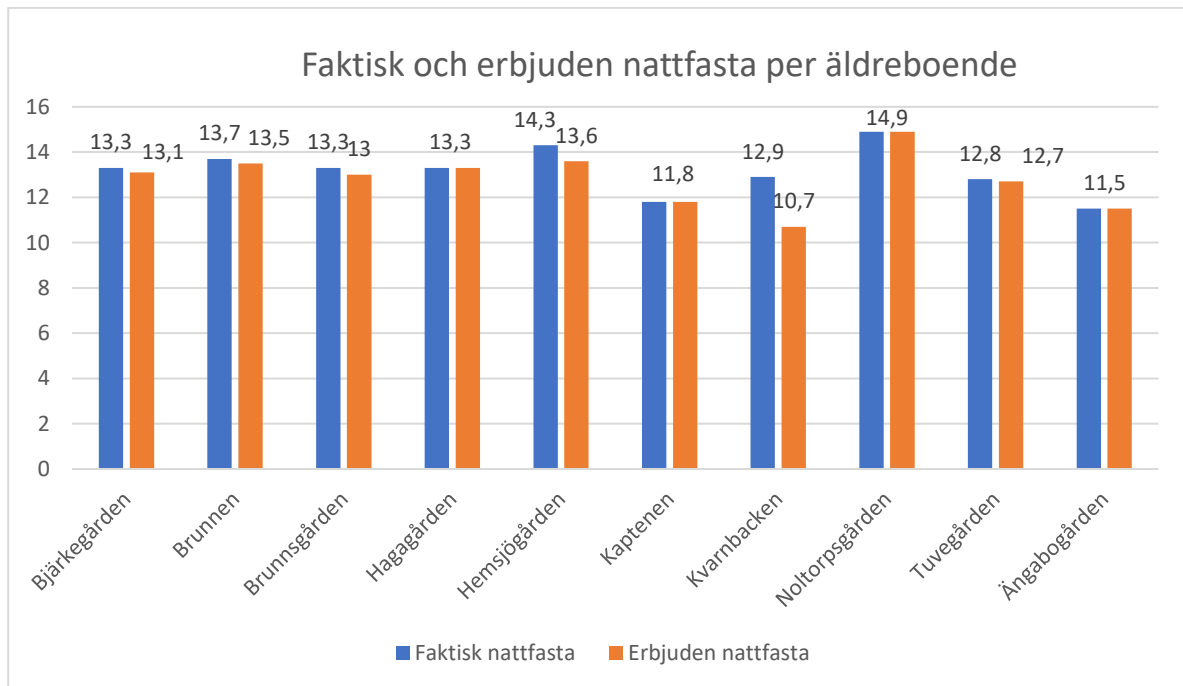

Mest vanligt var det att 5 mål serverades per dygn (250st) och därefter 4 mål (1226st.) och 6 mål (196 st.). 15% av brukarna registrerades 1–3 måltider /dygn. 4-6 mål / dag åt 73% av brukarna.

Resultat per äldreboende

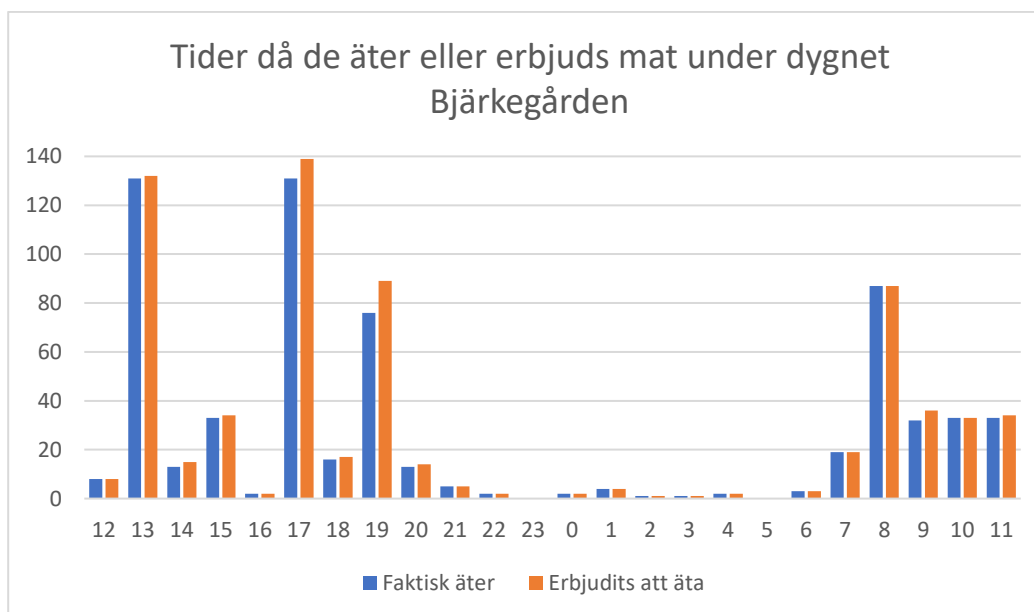
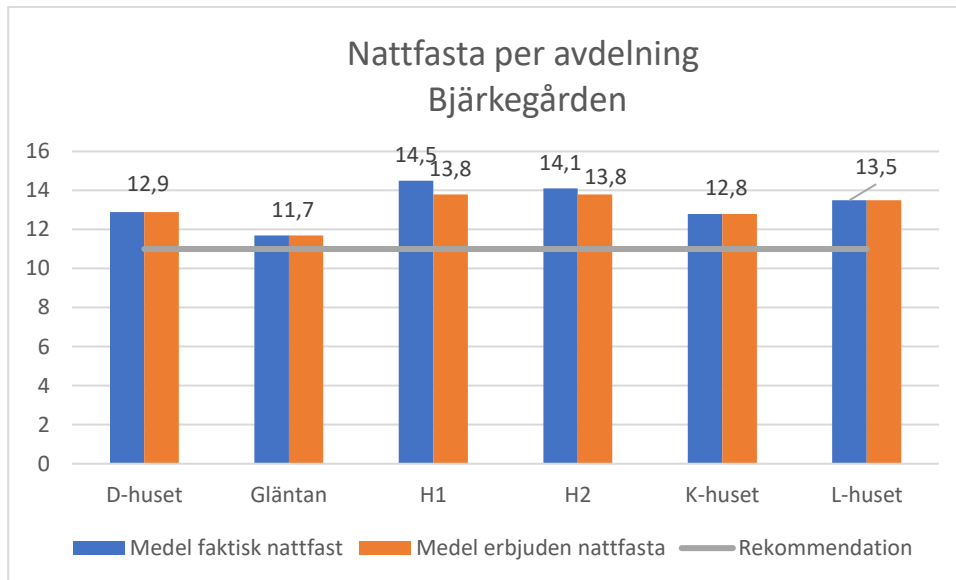
Antal nätter med brukare med godkända nätter på 11 timmar eller mindre varierar stort och låg mellan 2% och 42% mellan de olika boendena.

Skillnaden mellan faktisk och erbjuden nattfasta varierar mellan de olika äldreboendena från marginell eller exakt samma tid till Kvarnbacken där det skiljer nästan 2 timmar.

Bjärkegården

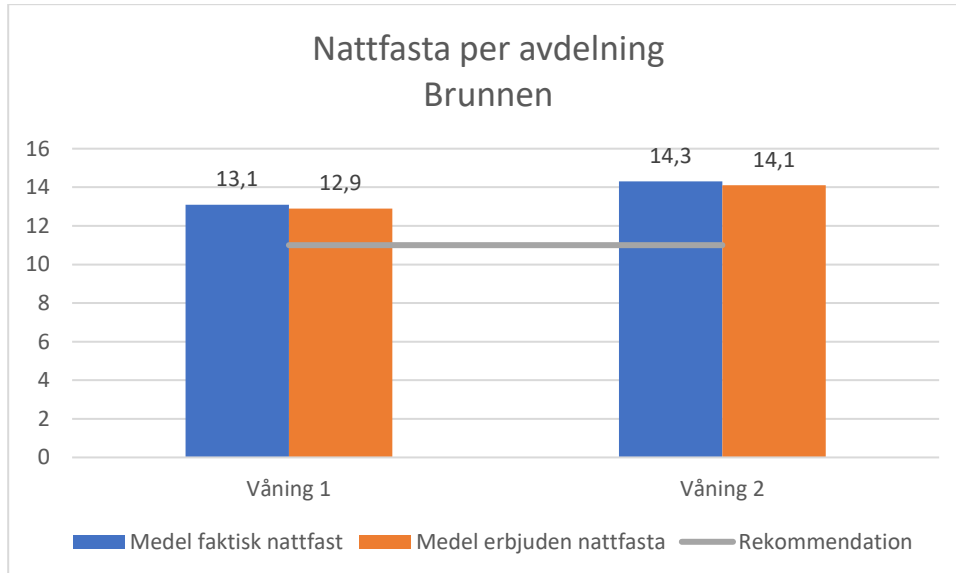
H1 och H2 är de av avdelningarna där faktisk nattfasta och erbjuden nattfasta skiljer sig åt. På övriga avdelningar är denna samma.

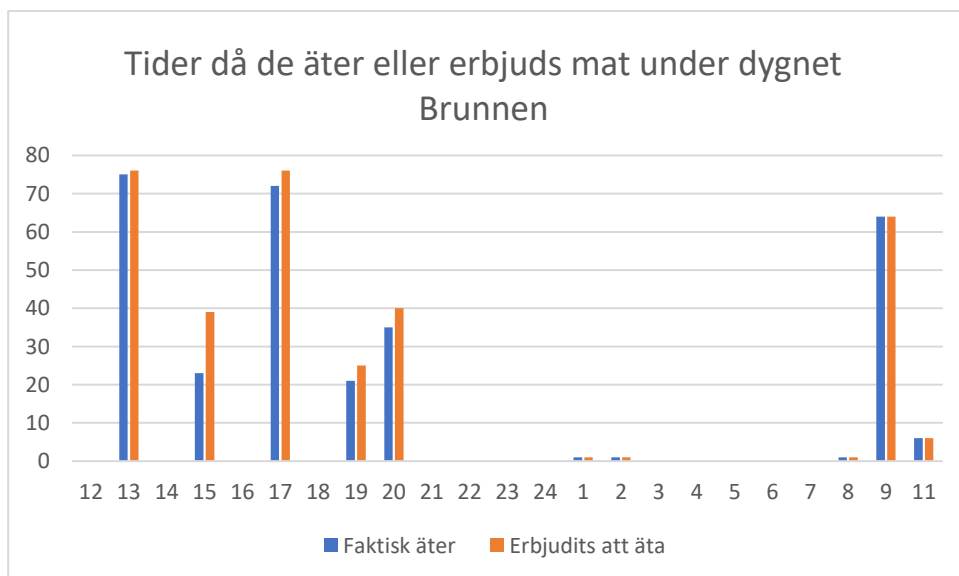
Det mest vanliga är att 6 måltider äts av brukarna, därefter 4 och sedan 5. Det avspeglas även på tabellen med måltider där man ser att en del måltider äts på andra tider än frukost, lunch och kvällsmatstid. Däremot är det näst intill ingen mat som erbjuds mellan 20:00 och 07:00.

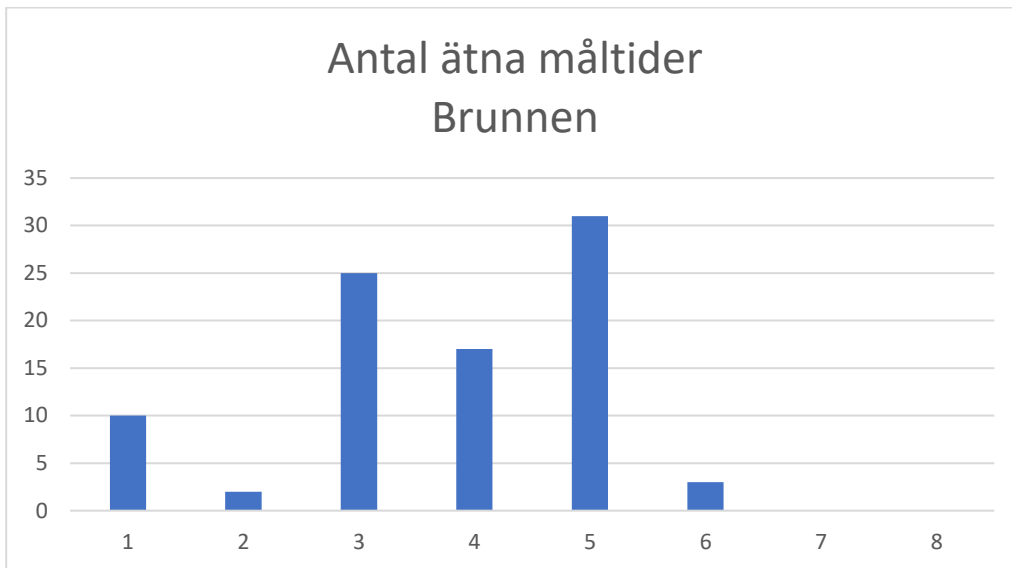
Brunnen

Nattfastan på Brunnen var 13 timmar på våning 1 och 14,3 timmar på våning 2 vilket är ca 2 till 3,5 timmar över rekommendationen.

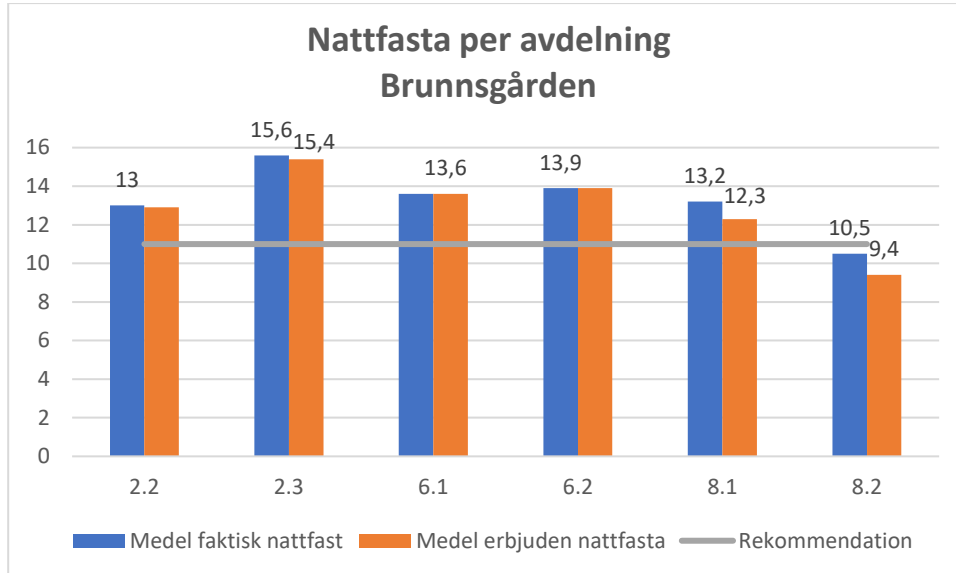

Det är till tre fikar som fler brukare erbjuds fika än vad som äter. Annars verkar det som de som erbjuds även vill ha. Från 20:00-9:00 är nästan ingen mat som erbjuds.

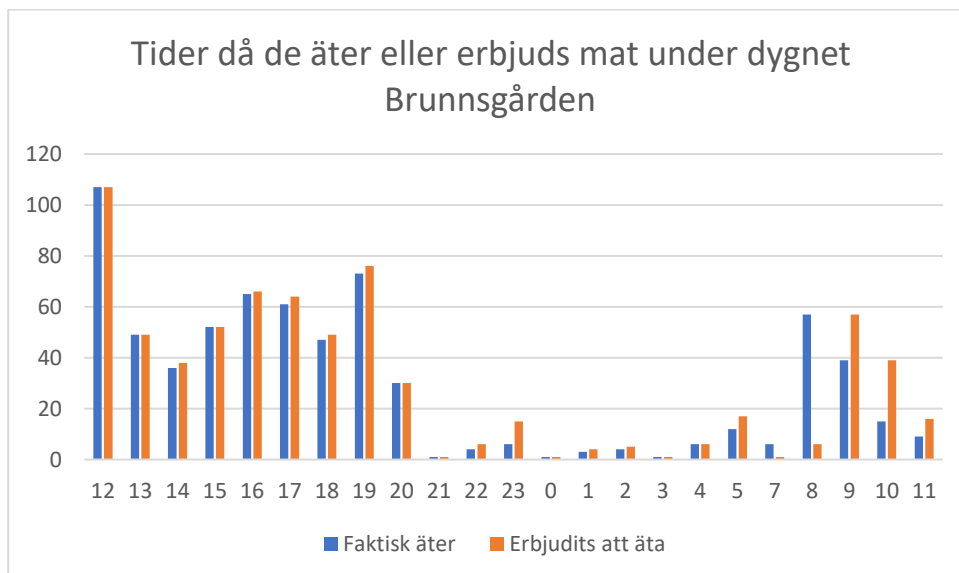
Det mest vanligast antal ätna måltider är 5 ggr därefter 3 och sedan 4.

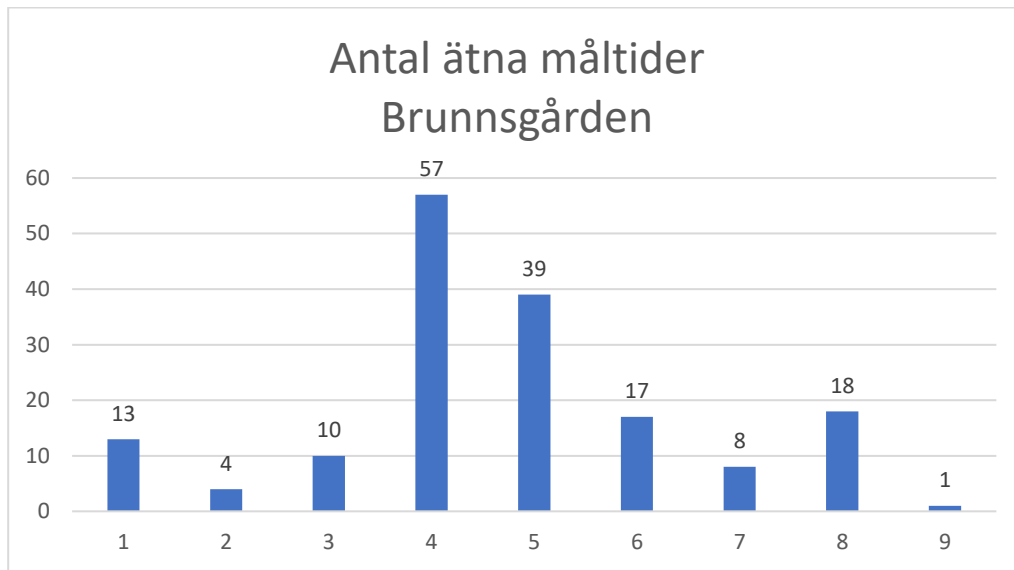
Brunnsgården

Skillnaden mellan nattfasta på de olika avdelningarna skiljer sig åt mycket.

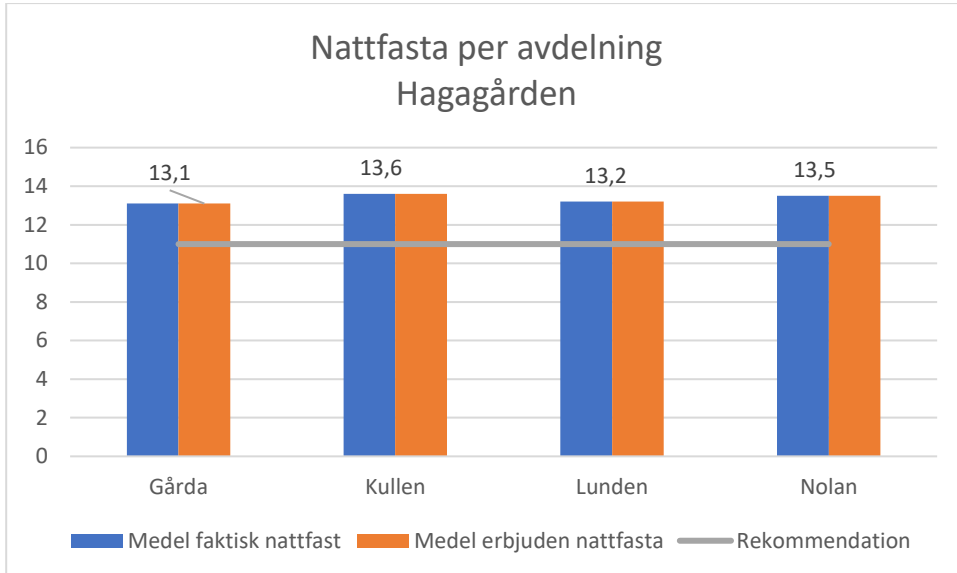
Avdelning 8.2 som även är demensavdelning ligger klart under 11 timmar (10,5 på faktisk och 9,4 på erbjuden). Maten erbjuds också på flera olika tider under dygnet.

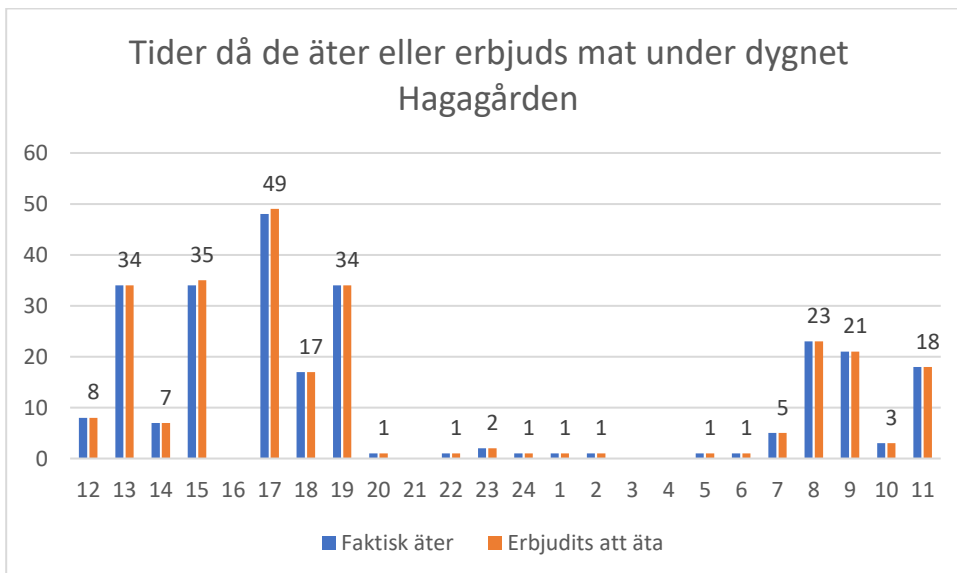

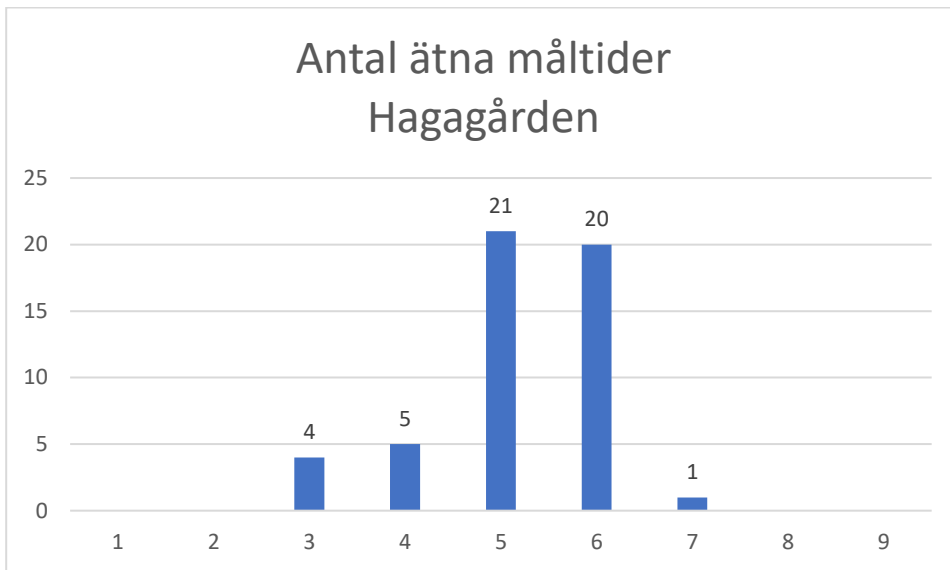
Den mest vanliga antal måltider är 4 (57st), och sedan 5. (39st). I 18 fall erbjuds 8 måltider.

Hagagården

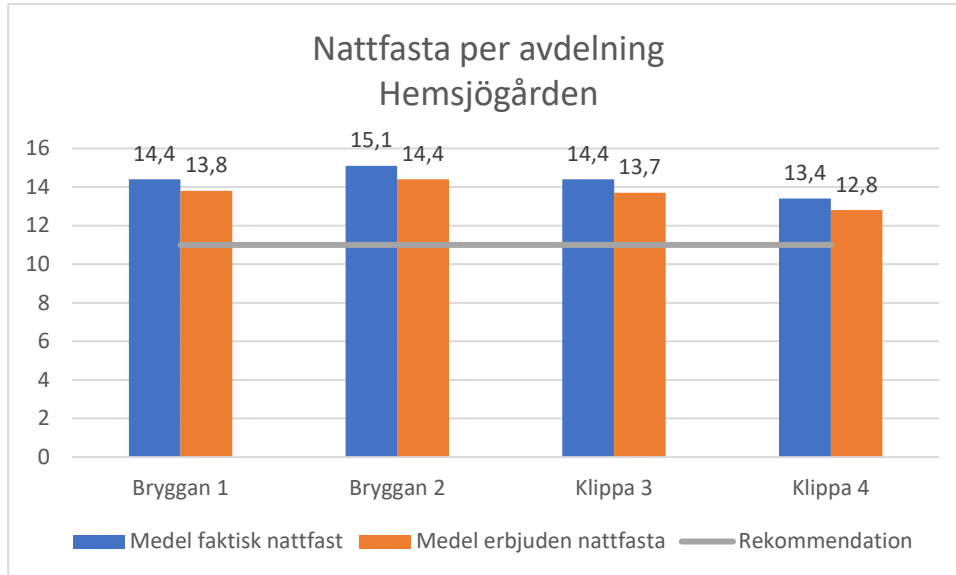
Skillnaden mellan faktisk och erbjuden nattfasta är exakt samma för alla avdelningar. De flesta brukarna erbjuds ingen mat mellan kl. 19:00 och kl. 08:00. Flertalet av brukarna äter mellan 5 eller 6 måltider/ dygn.

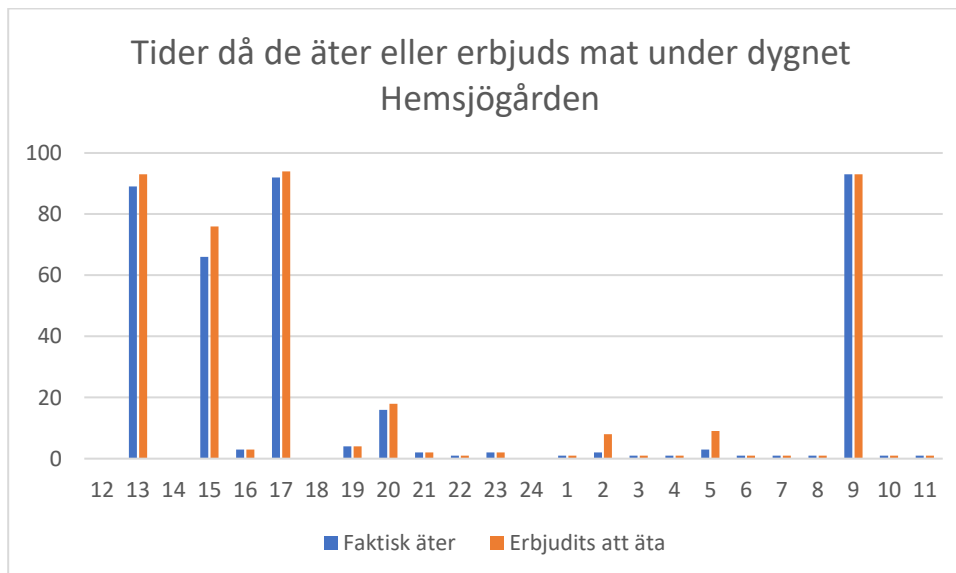

Hemsjögården

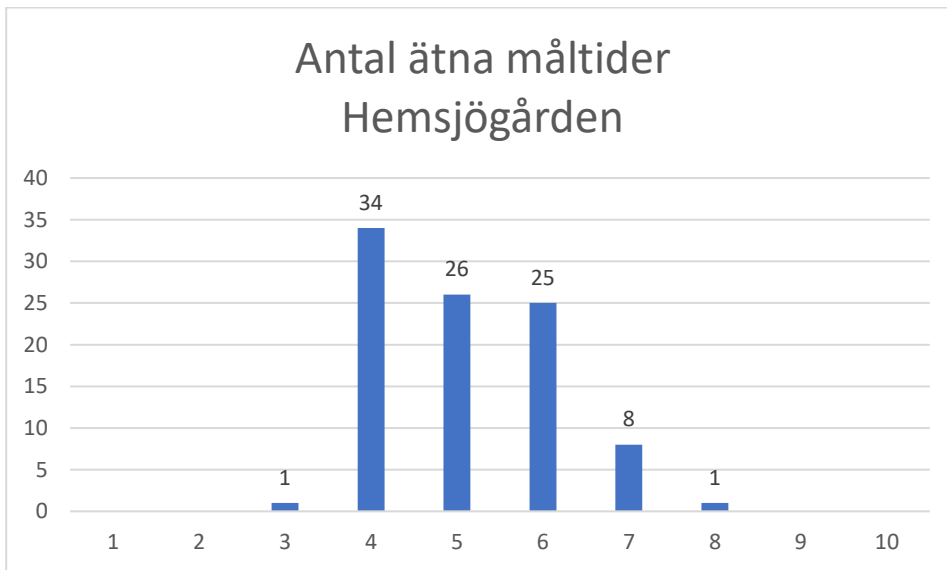
Nattfastan på Hemsjögården ligger högt. Dock något lägre när man ser på erbjuden nattfasta.

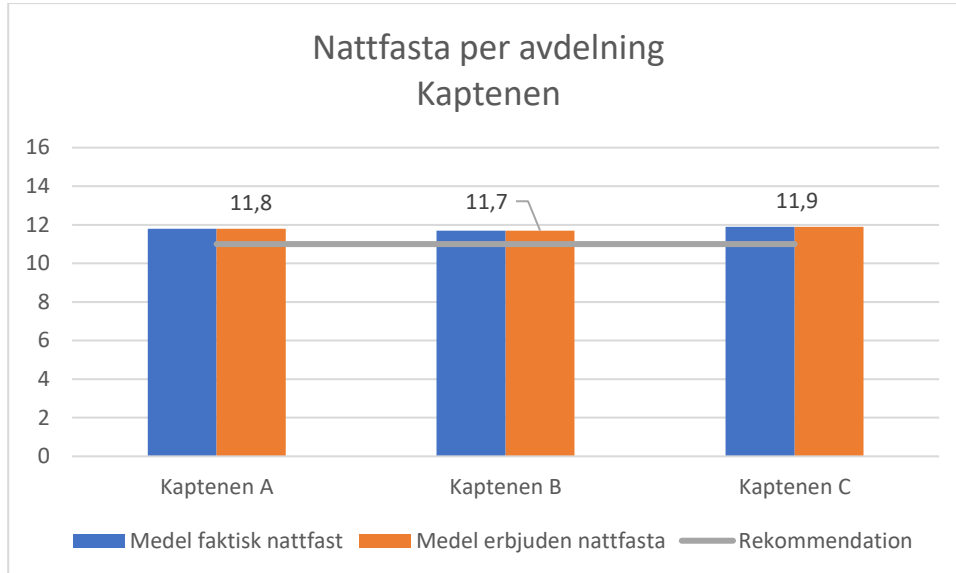
Det flesta registreringarna är kl 9:00, 13:00, 15:00 och 17:00. Några får mat vid 20:00. Men många av brukarna får sin senaste måltid vid 17:00 och sedan frukost kl.9:00.

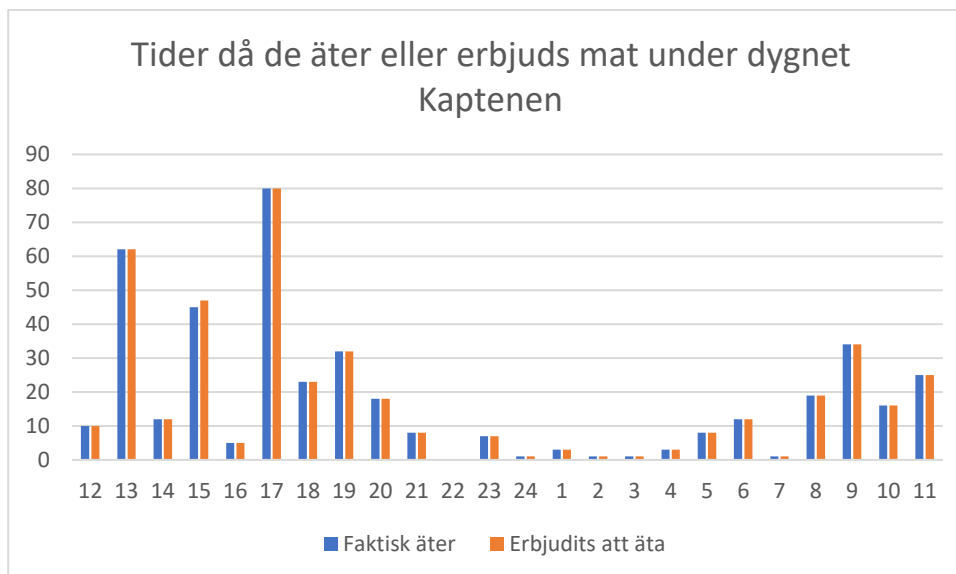
Vanligast antal måltider är 4 stycken per dygn. Därefter 5 och 6 måltider per dygn.

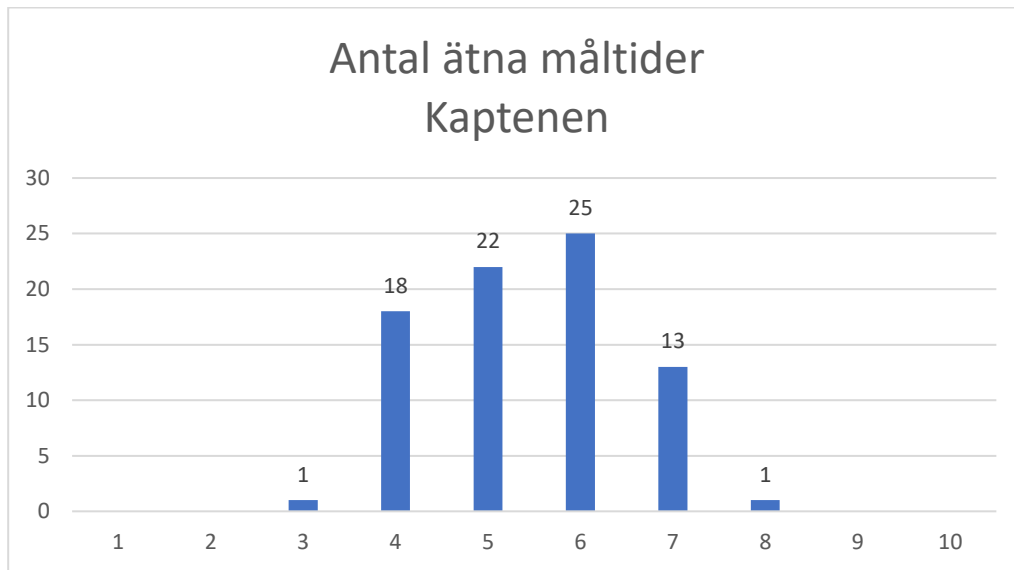
Kaptenen

Nattfastan ligger på alla avdelningar strax över 11 timmar.

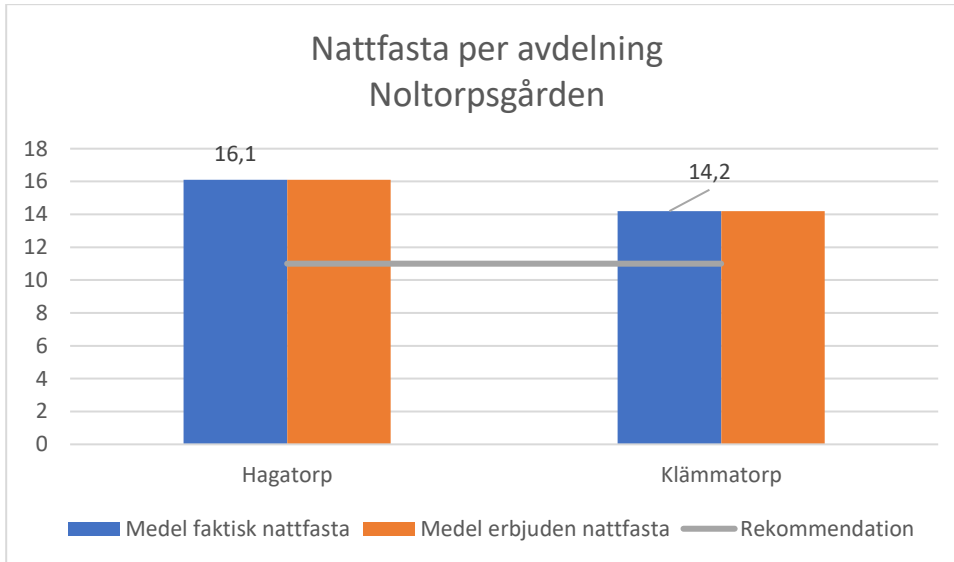

Erbjuden och faktisk nattfasta är samma. Mat erbjuds och äts flera gånger under dygnet, både som sen måltid, nattamat och förrukost.

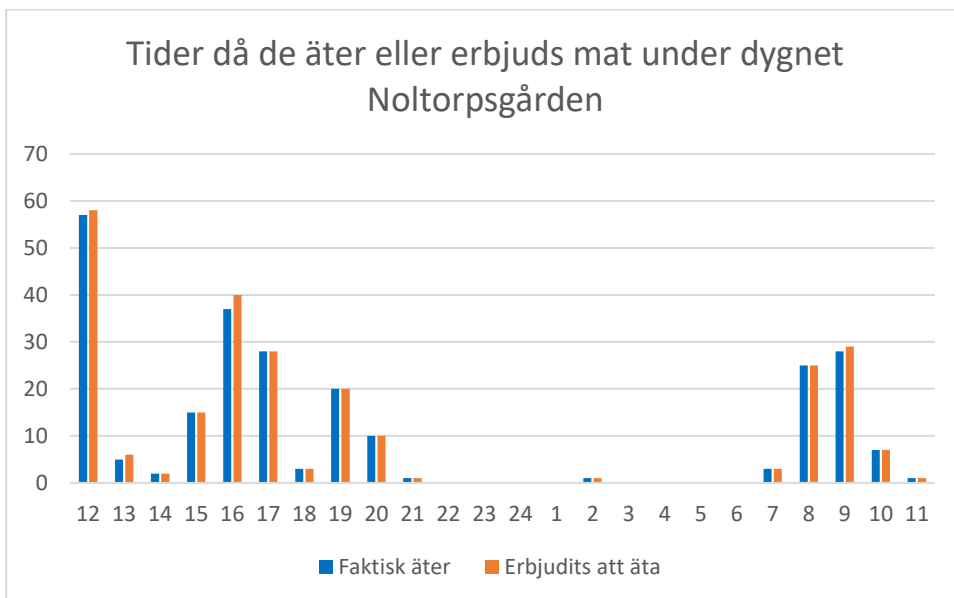

De flesta brukarna äter mellan 4–6 måltider per dygn där 6 måltider per dygn är mest vanligt.

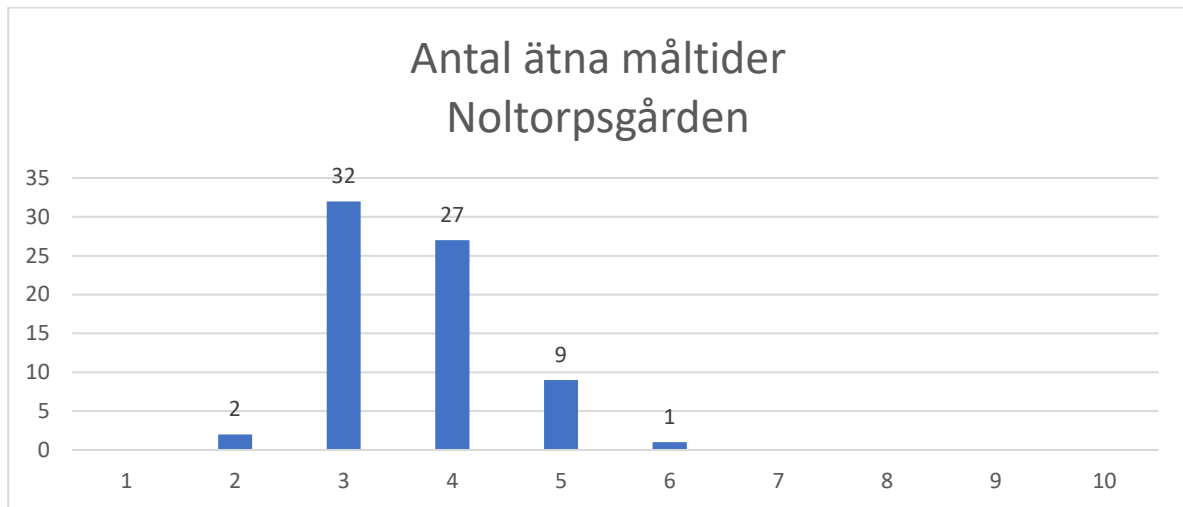
Noltorpsgården

Erbjuden och faktisk nattfasta på båda avdelningarna är samma. Och ligger på 16 och 14,2 timmar. Vilket är väldigt högt.

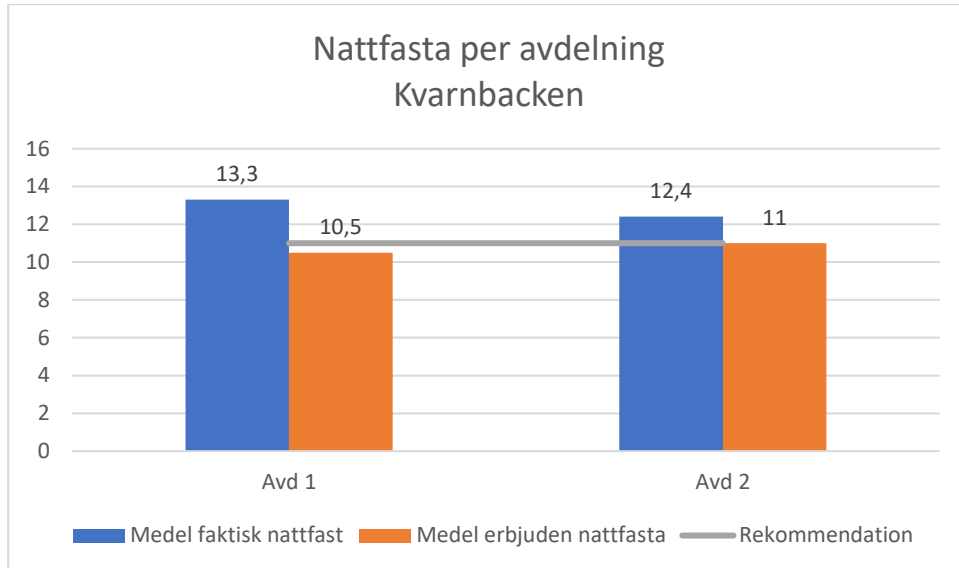

Mat erbjuds under lite varierade tider under dagen. Däremot erbjuds näst intill ingen mat efter åtta på kvällen och åtta på morgonen.

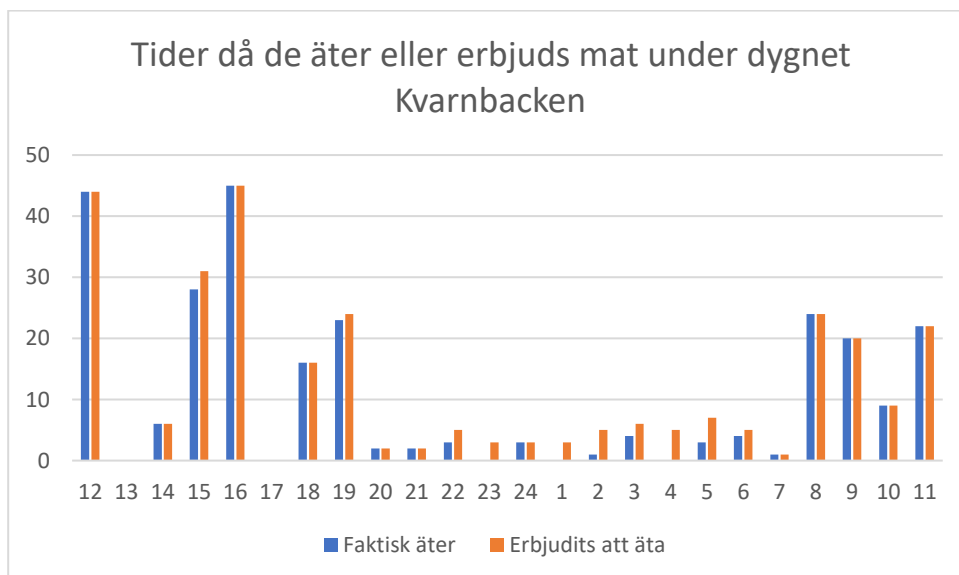

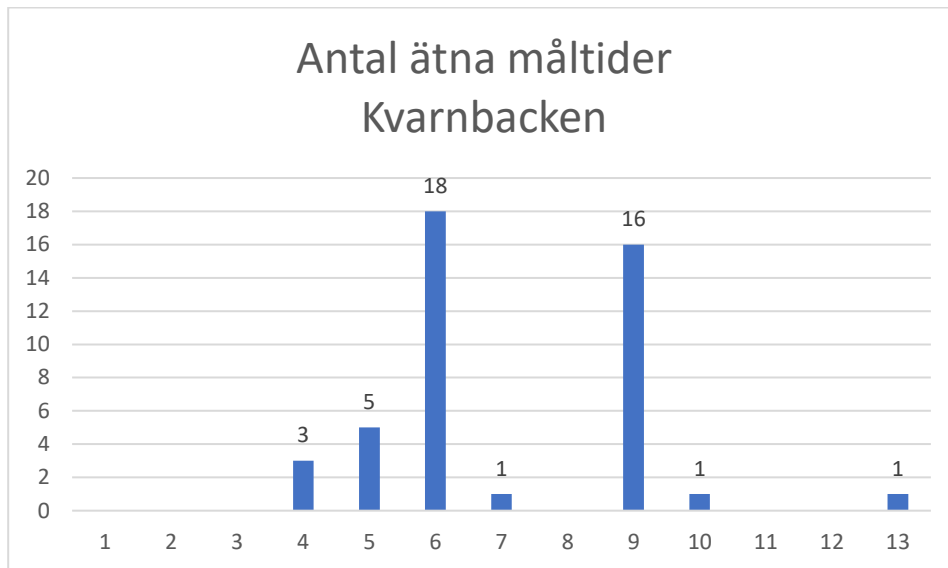
3 till 4 måltider per dag är det mest vanliga att det äter.

Kvarnbacken

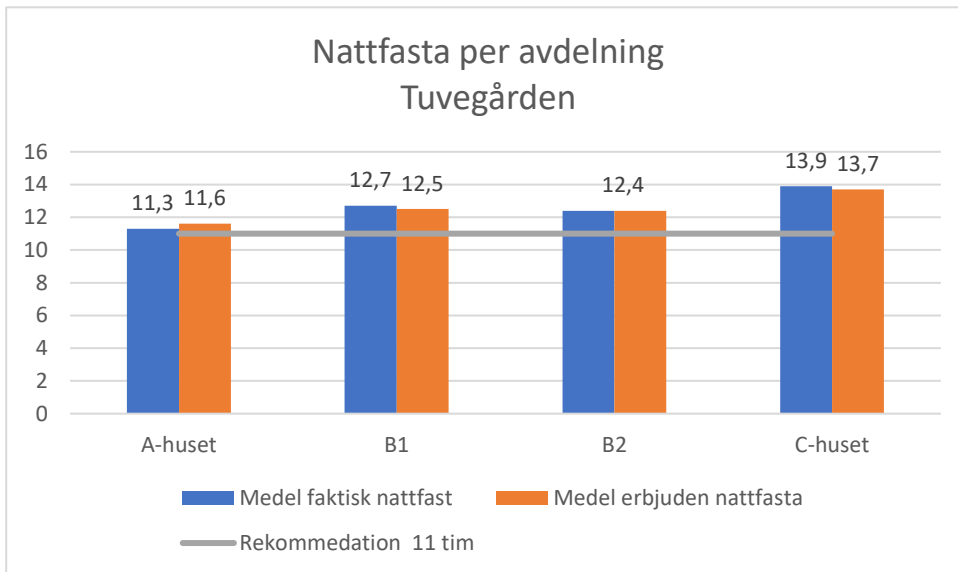
Det är en rätt stor skillnad mellan faktisk och erbjuden nattfasta där den erbjudna nattfastan ligger under 11 timmar. Det har även erbjudits mat flera gånger under dygnet och inte enbart vid de fasta måltiderna.

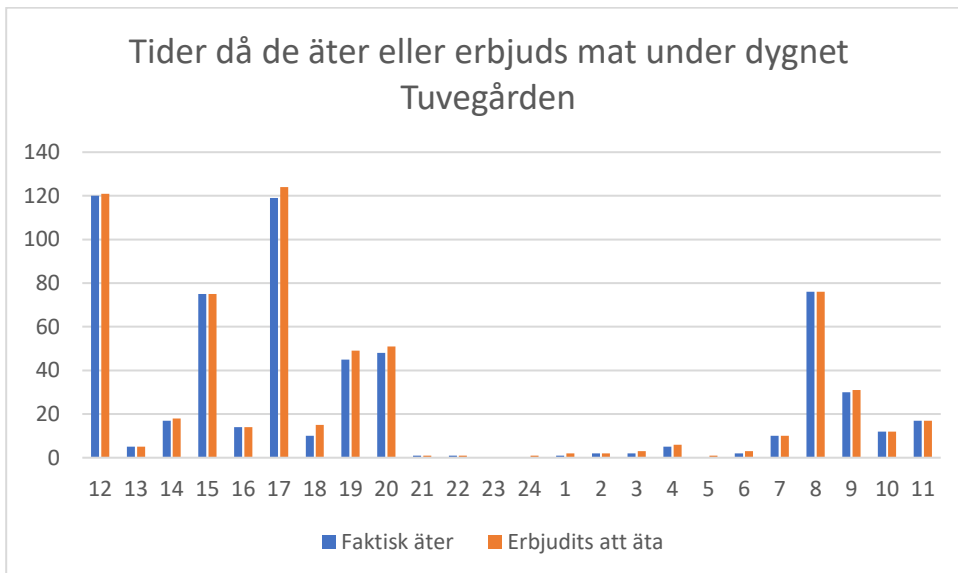

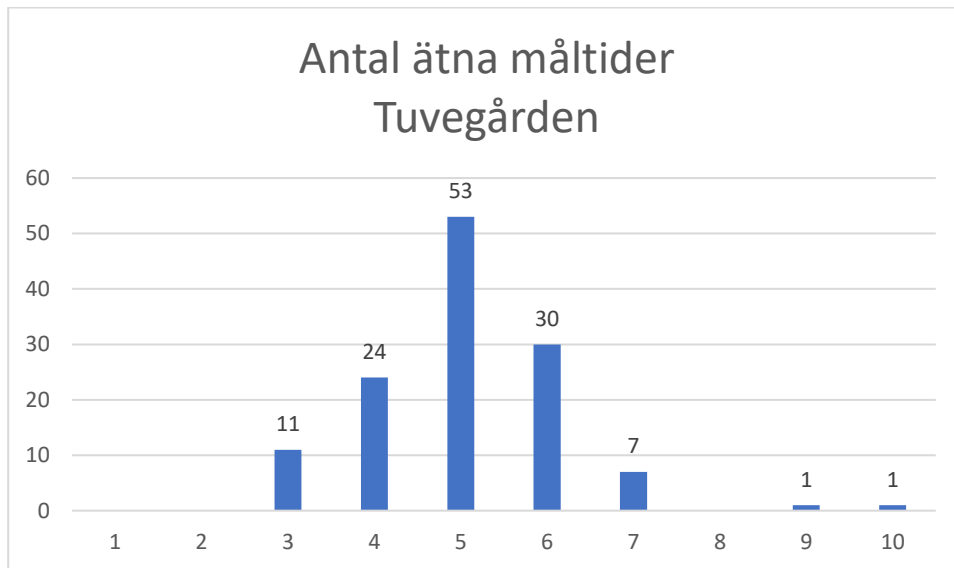
6 stycken följt av 9 stycken måltider per dygn är de mest vanligt att de äter.

Tuvegården

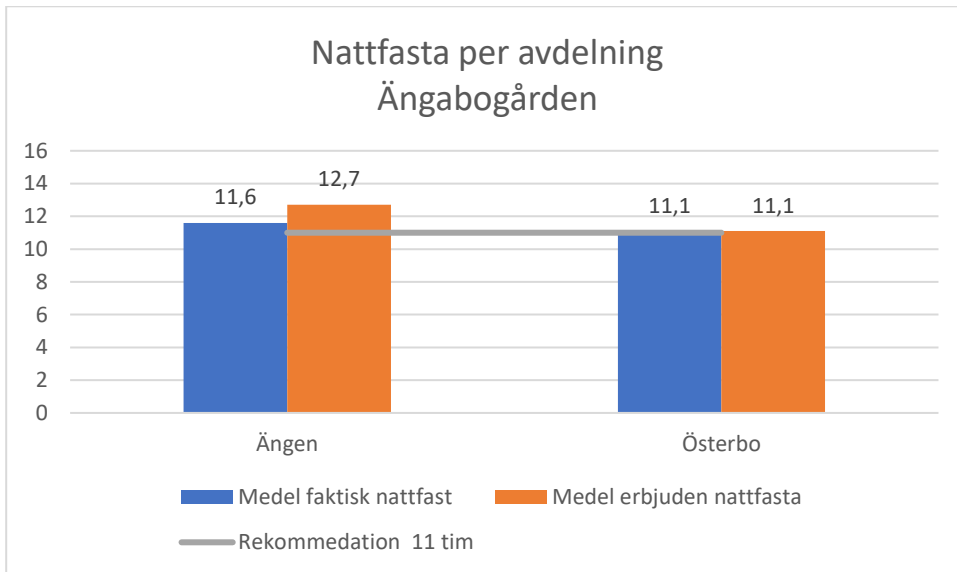
Nattfastan skiljer sig mellan de olika avdelningarna och typ av boende. Lägst nattfasta var på A-huset. Det är ingen eller väldigt liten skillnad mellan faktisk och erbjuden nattfasta. Nästan ingen mat erbjuds från kl.20:00 till 8:00.

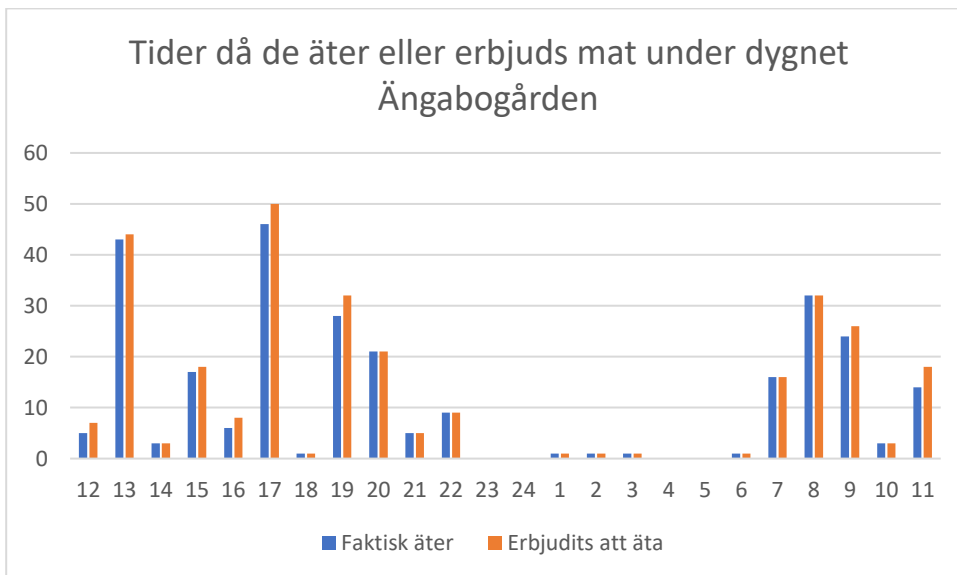

Det mest vanliga är att brukarna äter 5 stycken måltider per dygn. Därefter är det 6 stycken eller 4 stycken måltider per dygn.

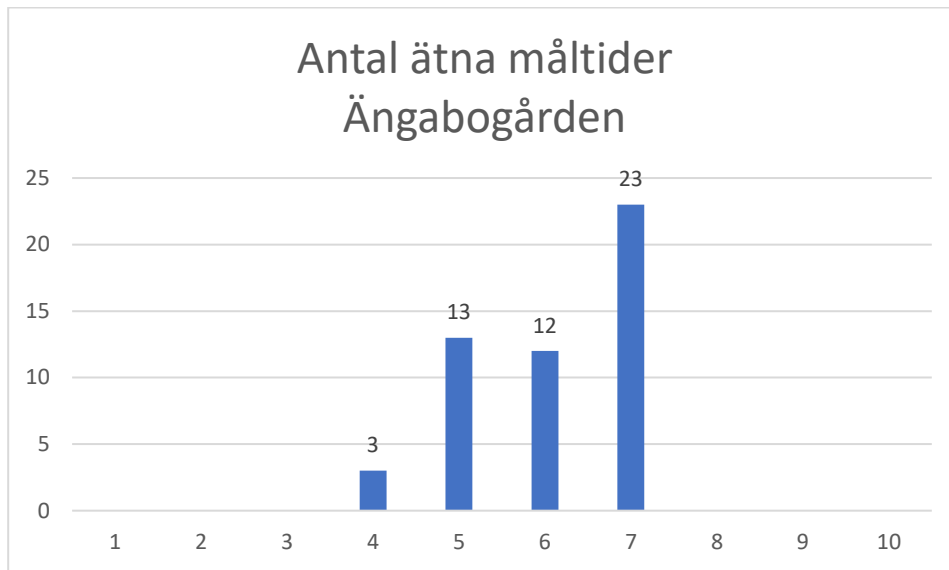
Ängabogården

Skillnaden mellan faktisk och erbjuden nattfasta skiljer sig nästan 1 timme på Ängen. På Österbo är den faktiska och erbjudna tiderna precis samma. Nattfastan ligger bra till på 11 timmar.

Måltider erbjuds även senare på kvällen och tidigt på morgonen. Detta gör att nattfastan blir lägre.

7 stycken måltider är det mest vanliga antal måltider som serveras per dygn.
Därefter 5 och 6 stycken måltider.

Diskussion

Att skicka ut information via kommunportalen har fungerat mycket bra. Alla avdelningar har blivit registrerade och inskickade.

I kommunen har nattfastan blivit högre och andel godkända nätter ≤ 11 timmar färre jämfört mot tidigare mätningar i kommunen. Samtidigt har vissa äldreboenden och avdelningar registrerats en nattfasta runt 11 timmar.

En del avdelningar har skickat in samma tider på alla brukare. Frukost, lunch och kvällsmat Här känns det inte som att man arbetar aktivt med att erbjuda mellanmål efter individbehov.

Generellt är det väldigt få erbjudan måltider under sen kväll, natt och tidig morgon. Detta behövs för att få ner nattfastatiden. Detta behövs arbetas aktivt med för att vända trenden.

En skillnad kan ses mellan demensavdelningar och övriga avdelningar där demensavdelningarna generellt ligger lite lägre än andra.

De avdelningar som har fått in bra rutiner skulle kunna ge tips på vad som funkar bra hos dem till övriga avdelningar.

Genom att enhetscheferna får ut resultat både totalt, per äldreboende, avdelning och per rum möjliggörs att även kunna sätta in eventuella insatser där de bäst behövs. Men även kunna se vad som fungerar bra.